

ПРАВНО ДЕЈСТВО ОТПУСТАЊА ДУГА УЧИЊЕНО ПЛАНОМ РЕОГРАНИЗАЦИЈЕ ЈЕДНОМ ОД ЈЕМАЦА

Дато отпуштање дуга једном од јемца учињено усвојеним планом реорганизације има правно дејство и према осталим јемцима као солидарним дужницима јер се и у том случају њихова обавеза смањује за део дуга који по међусобним односима свих дужника пада на јемца коме је дуг опроштен.

Из образложења:

"Према утврђеном чињеничном стању тужилац је са Привредним друштвом „В.г“ ДОО Ваљево дана 27.10.2010. године закључио уговор о краткорочном кредиту број 357/10, којим се банка обавезала да кориснику одобри кредит у износу од 125.000.000,00 динара, са роком враћања од 12 месеци. Корисник је као инструмент обезбеђења наплате потраживања доставио четири бланко сопствене менице и хипотеку на непокретности у власништву „В.В“ ДОО Ваљево, „В.в“ ДОО Ваљево и јемство ХТД „В.Д“ ДОО Дивчибаре, „В.В“ ДОО Ваљево, „В.в“ ДОО Ваљево, као и јемство туженог В.В, који сви одговарају као јемци плаци. На основу садржине писаних доказа у списима предмета утврђено је да је на основу наведеног уговора о кредиту доспела обавеза главног дужника, за коју је тужени као јемац платац предао две бланко солидарне менице са клаузулом „бес протеста“ са овлашћењем за испуњење истих. Одредбом члана 4. тог уговора прописано је да је корисник кредита обавезан да на износ искоришћених средстава плати банци камату од дана коришћења до дана враћања, која на дан закључења уговора износи 2% месечно. Обрачун камате се врши комформном методом, с тим да се на доспелу и исплаћену камату обрачунава и плаћа камата у складу са важећим законским прописима. Одредбом члана 11. уговора предвиђено је плаћање затезне камате на доспеле неизмирене обавезе у висини законске затезне камате, односно уговорне каматне стопе, уколико је она виша. Средства кредита су пуштена у течај 5.11.2010. године у износу од 125.000.000,00 динара, а камате за неискоришћена средства су по уговору доспевала сваког првог месеца уз обрачун применом комформне методе. Од дана пуштања кредита у течај па до дана доспећа менице банка је обрачунавала уговорену каматну стопу или законску затезну камату, у зависности која је већа, иако је кредит био са роком плаћања од 12 месеци, односно до 5.11.2011. године. Банка је меницу прогласила доспелом дана 8.10.2012. године. Над једним од јемаца „В.В“ ДОО отворен је поступак стечаја решењем Привредног суда у Ваљеву Рео 27/14 од 17.3.2015. године. Привредни суд у Ваљеву је својим решењем потврдио и усвајање унапред припремљеног плана реорганизације. Решење је постало правноснажно и њиме је обухваћено потраживање тужиоца као повериоца. Из садржине налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке утврђено је да је према првој варијанти, уз примену комформне методе, дуг туженог 194.586.954,78 динара. Према другој варијанти, уз примену пропорцијалног метода обрачуна, дуг туженог износи 180.567.383,43 динара. Сагласно трећој варијанти дуг туженог износи 156.070.811,49 динара и исти је обрачунат применом уговорене каматне стопе путем комформне методе до истека уговора о кредиту, односно до 5.11.2011. године.

На темељу оваквог чињеничног стања нижестепени судови су стали на становиште да је тужени као јемац платац у обавези да плати тужиоцу 156.070.811,41 динар са законском затезном каматом од 9.10.2012. године. Таква одлука се темељи на тврдњи да се планом реорганизације уређују само односи стечајног дужника и његових поверилаца. Зато се, без обзира на измењене рокове и износе главног дуга у усвојеном

плану реорганизације, тим актом не могу регулисати односи поверилаца и трећих лица, или стечајног дужника и трећих лица. Таква правна дејства потврђеног плана реорганизације су уређена одредбом члана 167. Закона о стечају. Зато је на темељу одредбе чл. 17. и 262, а у вези одредбе чл. 1004. и 977. ЗОО тужбени захтев усвојен до износа од 156.070.811,49 динара.

Врховни касациони суд је нашао да је оваква одлука нижестепених судова заснована на погрешној примени материјалног права. Наиме, неспорно је да усвојени и потврђени план реорганизације сагласно одредби члана 167. Закона о стечају производи правна дејства између стечајног дужника и његових поверилаца. Међутим, то не значи и да дати отпуст дуга у потврђеном плану реорганизације учињен једном од јемаца платца као стечајног дужника нема никаквог правног дејства и према осталим јемцима плацима. Напротив, одредбом члана 416. став 1. Закона о облигационим односима изричито је прописано да опуштање дуга извршено споразумом са једним солидарним дужником ослобађа обавезе и остале дужнике (став 1). Али, ако је отпуштање имало за сврху да ослободи обавезе само дужника с којим је извршено, солидарна обавеза се смањује за део који према међусобним односима дужника отпада на њега, а остали дужници одговарају солидарно за остатак обавезе (став 2). Идентично правно дејство отпуштања дуга учињено једном од јемаца прописано је и одредбом члана 346. став 2. Закона о облигационим односима. Само у случају стечаја главног дужника, у коме је смањена његова обавеза, извршено смањење не повлаче са собом и одговарајуће смањење јемчеве обавезе. Јемац и у том случају одговара повериоцу за цео износ своје обавезе. У конкретном случају план реорганизације није усвојен у поступку стечаја над главним дужником, већ над једним од јемаца као солидарних дужника са главним дужником. Стога се правна дејства учињеног отпуста дуга једном од солидарних дужника над којим је поступак стечаја окончан усвајањем плана реорганизације мора ценити у складу са одредбом члана 416. ЗОО. При томе, дата изјава повериоца о отпуштању дуга јемцу над којим је стечај окончан усвајањем плана реорганизације може имати двојако дејство. Она може водити ослобађању обавезе и свих осталих солидарних дужника, или пак, само умањењу обавезе преосталих дужника за износ дуговања који се према њиховом међусобном споразуму односио на солидарног дужника коме је опрост дуга дат. Ово је из тог разлога што је одредбом члана 1004. став 4. Закона о облигационим односима прописано да јемац за обавезу насталу из уговора о привреди одговара као јемац платца, ако није шта друго уговорено. Стога се и међусобни односи повериоца и јемаца као солидарних дужника мора расправити у складу са одредбом члана 416. Закона о облигационим односима прописаним правним дејством учињеног отпуштања дуга једном од јемаца. Том одредбом су регулисана правна дејства датог отпуштања дуга једном од јемаца независно од чињенице како је и у каквој правној форми сачињен споразум о отпуштању дуга. Јер, одредбом члана 344. став 2. Закона о облигационим односима изричито је прописано да за правну ваљаност споразума о отпуштању дуга није потребно да буде закључен у форми у којој је сачињен и посао из кога је обавеза настала. Стога се и правно дејство датог отпуштања дуга једном од јемаца учињено усвојеним планом реорганизације може протезати и на остале јемце на начин и под условима прописаним одредбом члана 416. Закона о облигационим односима".

(Сентенца из решења Врховног касационог суда Прев 40/2018 од 22.11.2018. године, утврђена на седници Грађанског одељења од 10.12.2019. године)